

Křížové výpravy očima arabských kronikářů

Vybral a uspořádal Francesco Gabrieli

argo 2010

a další kus hradeb zůstal bez obránců. Tak jedna skupina za druhou odcházela, až nakonec nezbyl, kdo by hradby bránil. Frankové vylezli po žebřících na hradby, a když byli nahoře, muslimové ztratili zbytek odvahy a zavřeli se ve svých domech. Po tři dny je Frankové masakrovali, zabili více než sto tisíc lidí a mnoho dalších zajali. Opanovali město a zůstali v něm čtyřicet dní. Potom se vydali k pevnosti 'Arqá, kterou obléhali po čtyři měsíce. Způsobili několik trhlin v hradebních zdech, ale nedokázali pevnost dobýt. Munkiz, pán v Šajzaru, s nimi přišel vyjednávat a dosáhl dohody. Odešli tedy obléhat Homs, kde s nimi jednal jeho pán Džináh-ad-Daula. Poté táhli podél an-Nawakíru na Akkon, ale nedokázali se ho zmocnit.

Frankové dobývají Jeruzalém (Ibn al-Athír, X, 193–195)

Jeruzalém patřil Tádž-ad-Daulovi Tutušovi,¹⁶ který ho dal lénem emírovi Suqmanovi ibn Artuq zvanému Turkmen. Když ale Frankové porazili Turky u Antiochie a mnoho jich zabili, Turci byli oslabeni a rozptýlili se. Toho využili Egyptané a vydali se na pochod k Jeruzalému. Pod velením al-Afdala ibn Badr al-Džamálího¹⁷ ho oblehli. Ve městě byli Suqman a Ílghází, Artuqovi synové, jejich bratranec Sunidž a jejich vnuk Jáqútí. Egyptané proti Jeruzalému sestrojili více než čtyřicet obléhacích strojů, které ničily různá místa hradeb. Obyvatelé se bránili a obléhání trvalo více než čtyřicet dní. Egyptané se nakonec města zmocnili po kapitulaci obléhaných v měsíci ša'bánu roku 489 (srpen 1096).¹⁸ Al-Afdal se k Suqmanovi, Ílgházimu a jejich přátelům zachoval šlechetně. Obdaroval je a nechal jít. Vydali se do Damašku, potom překročili Eufrat a Suqman se usadil v Edesse, zatímco Ílghází odešel do Iráku. Egyptané zanechali v Jeruzalémě jako místodržícího Iftichár-ad-Daulu, který tam zůstal až do okamžiku, o kterém mluvíme.

Frankové se objevili před Jeruzalémem po marném obléhání Akkonu a obklíčili město na více než čtyřicet dní. Vystavěli dvě obléhací věže, jednu postavili k hradbám směrem k Siónu, avšak muslimové

ji spálili a zabili všechny, kteří byli uvnitř. Jakmile však dohořela, přičválal za nimi posel s žádostí o pomoc z druhé strany města, kde došlo k průlomům. Vskutku Jeruzalém padl útokem ze severní strany ráno v pátek dvacátého druhého měsíce ša'bánu (492/15. července 1099). Obyvatelé byli pobiti a Frankové ve městě zůstali po celý týden, během kterého plenili. Někteří muslimové se zavřeli v Davidově modlitebně¹⁹ a bránili ji několik dní. Frankové jim zaručili svobodný odchod, takže se obránci nakonec vzdali. A jelikož Frankové dodrželi slovo, propuštění vyšli směrem k Askalánu a tam se zastavili. Naopak v masdžidu al-Aqsá Frankové povraždili víc než sedmdesát tisíc osob (?), mezi nimi mnoho imámů, znalců islámského učení, zbožných lidí a asketů, kteří opustili své domovské kraje, aby žili v ústraní na Svatém místě. Ze Skalního chrámu²⁰ Frankové odnesli více než čtyřicet stříbrných svícňů, z nichž každý vážil tři tisíce šest set drachem, a velký stříbrný svícen o váze čtyřiceti syrských liber. Malých svícňů naloupili sto padesát stříbrných a víc než dvacet zlatých a mnohé další cennosti.

Utečenci ze Sýrie dorazili do Bagdádu v měsíci ramadánu. Byl mezi nimi i soudce Abú Sa'd al-Harawí a společně pronesli v chalífské kanceláři projev, který vehnal slzy do očí a smutek do srdcí. V pátek přišli do hlavní mešity a žádali o pomoc. Plakali přitom a rozplakali i ostatní vyprávěním o tom, co všechno muslimové museli ve Svatém městě vytrpět. Mrtví muži, zajaté ženy a děti, rozkradené majetky. Kvůli jejich utrpení byl přerušen půst.

(...)

Mnohá muslimská knížata se svářila mezi sebou, jak ještě vyložíme, a tak Frankové mohli ovládnout celou zemi. Abú 'l-Muzaffar al-Abíwardí²¹ o tom složil verše:

Smísili jsme krev s kanoucími slzami
a nezůstalo v nás místo pro milosrdenství (?),²²
nejhorší zbraní muže je prolévat slzy,
když meče rozdmýchávají oheň války.
Synové islámu, stojí před vámi bitvy,
při nichž se budou kutálet (uříznuté) hlavy pod nohama,

odvážíte se snít ve stínu o blaženém bezpečí,
 o životě pohodlném jako květ v zahradě?
 Jak může spát oko mezi řasami, když se dějí hrůzy,
 jež by vzbudily každého spícího?
 Zatímco vašim syrským bratřím nezbývá
 než odpočívat na hřbetech koní či v břichu supa?
 Frankové se pasou na naší hanebnosti
 a vy vedete pohodlný život, jako ten, kdo žije v míru?
 Kolik krve bylo prolito, kolik něžných dívek
 muselo studem skrýt svou krásnou tvář do dlaní!
 Bílé meče mají hroty orosené krví a hnědé dřevce krvácejí z ostří,
 kříží se údery mečů a kopí a jsou takové,
 že dětem prokvétají spánky,
 kdo v těchto bojích odvrátí hrdlo, aby si zachránil život,
 s lítostí bude později skřípět zuby,
 boje, které v rukou nevěřících obnažily meče,
 jež měly být překovány na hřbetech a lebkách,
 při takových bojích ten, jenž spí v medínské hrobce,
 pozvedá hlas, aby zvolal: „Ó pokolení Hášimovců!“²³
 Vidím svůj lid, jenž nepozvedá dost rychle kopí proti nepříteli,
 vidím víru vyrůstající ze slabých základů,
 muslimové se vyhýbají bojům ze strachu ze smrti
 a nevěří, že tato hanba je nevyhnutelně zničí.“
 Hrdinští vůdci Arabů tedy strpí tuto urážku
 a stateční Peršané zavírají oči před potupou?

Zajetí Bohemunda z Antiochie (Ibn al-Athír, X, 203–204)

V měsíci dhú'l-qa'da onoho roku (493/září 1100) se Kumuštikin ibn ad-Dánišmand Tajlú, pán v Malatii, Siwasu a dalších krajích, střetl s Bohemundem, jedním z franských velitelů poblíž Malatie. Předchozí pán tohoto města s ním začal jednat a povolal Bohemunda k sobě a ten přišel společně s pěti tisíci muži. Ibn ad-Dánišmand se